

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

СВЕТЛОСТ ИЗ ДАЛЕКА

Један историјски докуменат

Наше национално питање добија свакога дана све одређенију форму за своје правилно и потпуно решење. Влада Сједињених Америчких Држава дала је томе решењу и једну озбиљну гарантију својом познатом одлуком о продужењу рата до коначног ослобођења свију словенских народа испод аустријског и немачког јарма, наишавши у томе на једнодушно одобравање осталих својих и наших моћних Савезника.

Али Влада Сједињених Држава Америчких није бев помоћи, нити је њена одлука резултат једне политичке комбинације; Америчка Влада има уза се, баш у нашем питању, и амерички народ, а њена одлука резултат је доследности и најплеменије решености на примену једног великог принципа: принципа о праву сваког народа да одлучује о својој судбини. Данас се наш троимени народ може с поносом похвалити сарадњом великог америчког народа у решењу нашег проблема. Неброђено доказа имамо о томе. Али се једна скорања манифестија у Конгресу и Сенату нарочито истиче. Један члан Конгреса и велики пријатељ нашег народа (F. W. James) поднео је Конгресу, после познате Владине одлуке, и Конгрес је прихватио, ову револуцију.

1). Будући су Срби, Хрвати и Словенци, познати под именом Југословени, који су настањени на југо-истоку Европе (спомиње све наше земље), од давнина познати као културни, творци држава и за сваки напредак способни, те су као такви имали и своје самосталне државе;

2). Будући су Југословени, више интригана и преваром него оружјем, од стране Немаца и Мађара, у чијим је рукама и сада сва власт у аустро-угарској монархији, били подјармљени, економски експлоатисани, политички

бесправни и културно занемарени;

3). Будући су Југословени, по географском положају и природном богатству земље које насељавају, а изнад свега по својим душевним способностима и телесним одликама, што их истиче као народ ако свежине и телесне јачине, о чму су и у овоме рату дали доказа, предеспинирани да бду жив бедем против немачког пророда на исток,

Закључује се:

Да ће народне тежње Југословена наћи не само искрене симпатије, него и заслужену помоћ у њиховој борби за народно ослобођење и уједињење, тако да и они, ступивши у коло слободних народа, буду браноци и деоници мира који ће свима народима дајемати право на живот, слободу и разнотак.

Исту резолуцију поднео је један сенатор (W. Alden Smith) Сенату. На основу тога позвани су чланови Југословенског Одбора у Вашингтону у Сенат ради потребних информација. Тамо им је претходно речено: да је југословенско питање тако важно, да је потребно да се сенатори упознају с њиме са најкомпетентније стране, и то одмах, у седници сенатског одбора за спољне послове, јер да је једини начин да се спречи немачка најезда на исток оснивање једне велике и јаке Југославије на Балкану.

Чланови Југословенског Одбора детаљно су изложили наше национално питање и били саслушани најпажљивије и распитивани освему што је било од важности.

Демократске Сједињене Државе Америчке, ушавши у овај рат у најплеменијијој намери: да бране и одбране слободу света, имају, као што се види, и времена и воље, да своју пажњу посвете и нашем питању, и да за његовоправилно и конач-

но решење принесу највеће жртве. Ми: Хрвати, Словенци и Срби, видимо у томе највећу награду зи све патње и страдања и са непоколебљивом вером и поузданјем можемо да очекујемо, извршујући и даљепримљенетешке дужности, своје народно васкрсење.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

ЛОНДОН, 13. — Дописник „Морнинг Пост“ у Штокхолму јавља: да је немачка влада одбила да изда пасоше најављеним социјалистима Ледебуру и Хазе-у који су позвани на социјалистичку конференцију у Штокхолму.

ЦИРИХ, 12. — Јављају из Берлина да је Малинов дао Немачкој обавише гарантije, да његове дољавци на власти не представљају тенденцију промене бугарске политике према Немачкој и Аустро-Угарској и да верује у што скорије и пријатељско решење бугарско-турског спора.

БУГАРСКИ МОРАЛ

Једна изјава г. Политиса

Атина 12. јула

Интервјује сан од уредника Патриса о турско-бугарским односима, министар спољних послова г. Политис изјавио је:

«Турско-бугарски спор потиче од прохрњиве наклонности и једних и других. Бугари нису никад задовољни са оним што имају. Турци, са своје стране, сматрају савез са Бугарима пролазним. Он још траје благодаје утицају Немачке.

Ја ценим да је немогућ споразум између те две државе. Бугари употребљавају сва средства да увере своје савезнике и странце о вредности бугарског пријатељства. Они су се за то послужили односима што су имали са цариградском америчком школом Roberts Collège и са својом тобожњом оданошћу према црквеним америчким елементима. Бугари су се послужили са јеванђелијском црквом, да би убедили америчке црквене кругове да Бугарска намерава да се одрече егзархата. Они су се истим средством послужили и после њихова пораза у 1913. године, обраћајући се Ватикану за прелаз у католичку веру. Пак и данас, обраћајући се протестантским крзговима Сједињених Држава, они једновремено покушавају да увере католичке кругове у Риму да намеравају примити

католичку веру.

Ови контрадикторни по-кушаји отворије очи свима, па и онима који су највише надахнути бугароманџом, и уверије се, да у Софији не погоји никакав морал».

САЈДЛЕРОВА ОСТАВКА

Њени непосредни узроци

Лондон, 12. јула

Вести о дагађајима у аустријском парламенту објашњавају разлога оставке Сајдлеровог кабинета.

Одлазак Сајдлера са власти изазван је опозицијом пљачках посланика и немогућношћу да добије већину у парламенту о буџту.

Једни присталице владе били су немачки националисти. Пљачкасијалисти прије су се опозицији. Пљачкасијај-демократија је: да би кабинет Аусгро-Угарске, да није састављен од Немаца, увидио каквој политичкој, националној и економској несрећи води потчињавање немачкој царевини. Резултат ужег савеза са Немачком био је да је Аустрија са свим изгубила своју независност и постала вазална држава. Други један пљачках посланик изјавио је:

«Да се не могу никада помирити са аустријском и немачком политиком. Шеф пљачках одбора Тертиј задао је фаталан удар Сајдлеру. Он је рекао: да је говор председника владе жалостан у сваком погледу и да су Плацаји први непријатељи Немаца. После овога судбина кабинета је била решена.

ЧЕХО-СЛОВАЦИ

Значај њихова успеха и утицаја

Лондон, 12. јула

Према већима из поузданог извора, број чехо-словачких трупа у Сибију износи 80.000, а у европској Русији 30.000. Значај њихова утицаја и успеха изложио је дописник Таймса у Пекингу. Овај тврди, да су заробљеници Мађари у области Удински послали једно изасланство руском конзулу у Мајмачену на Монголској граници, тражећи од њега да буду интернирани у Монголији, одакле би се повлачили у реду и далеко од сваке опасности.

Други знак њихова утицаја јесте кооперација између генерала Хорвата и Чехо-Словака. Хорват се је састао са генералом Дитриксом у Гродском и изјавио му, да

ће учинити Чехо-Словацима све олакшице у њиховом напредовању према Трансбајкалу помоћу источне кинеске железничке пруге. Познато је да се знатне снаге Чехо-Словака журе да стигну у Иркутск и помогну своје другове који су заузели ову варош. Хорват и Чехо-Словаци званично ће тражити од кинеске владе дозволу да пређу Манџурију.

Максималисти, који су се повукли из Иркутска и сместили у Удинску, располажу са 8.000 војника, 1.500 коњаника, 67 топова, 150 митраљеза и три аутомобила.

Рајтерова Агенција сазнаје из пљачках извора, да се чехо-словачким трупама у Сибију прије суздију многи руски одреди којима командују руски генерали. Има такође и пљачках одреда, који су успели да побегну кроз Украјину, када је Немачка наредила демобилизацију пљачках јединица. Код Чехо-Словака се налазе и остаци бријаде састављене од бивших пљачках легионара, који су успели да побегну из Галиције у Буковину. Њаков је шеф чувени пуковник Халер.

У РУСКОМ ХАОСУ

Одлука украјинских сељака

Цирих, 12. јула

Телеграфишу из Кијева, да је конгрес украјинских сељака успео да се састане и поред огромних тешкоћа. Број делегата је био толики да немачке трупе нису смеле да их разјуре пре него што су добиле појачања. Али када су опколиле село, где се је дјао конгрес, и почеле туђи артиљеријом, било је сасвим доцкан. Одлуке су биле већ донешене и конгрес завршен. Све странке које су ту учествовале потпуно су се сложиле у томе, да се не признаје влада Скоропацког, да се сви усите ротиве наредби о мобилизацији и да потпомажу сваки покрет противу Немаца.

Једина влада, коју би сељаци примили, била би влада украјинских сељака.

БУГАРСКО ДРЖАЊЕ

Тенденција промене кабинета

Рим, 12. јула

Дописник Идеа Национале у Берну телеграфише: Први знаци политичке промене бугарске владе најјаче се испољавају у турско-бугарском спору. Малинов је

САОПШТЕЊА

— Јављам пријатељима и познаницима, да ју 14. ов. м. у 8 часова на гробљу у Зејтинлику, давети четрдесет дневни парастос моме покојном брату, Кузману Јанићевићу бив артиљерском капетану I. кл. Ожалошћени: Филип Поповић рез. пешад. кап. 2. кл. пошта бр. ХХ.

— Поп. г. Михаило Мића, народни посланик да се јави Драгомиру Л. Вучковићу болеснику Срп. централна болница, 4. дивизије, барака бр. 2 — Седес. Калифорнија.

— Велимир Петровић, по ручник нека јави своју адресу Живојићу Милошевићу 1-1 п. бр. 48 ради важног саопштења.

— Ђорђе Ранђеловић, Ђорђе Крстić и Трајан Ристић из

села Радоњице, Бунуше и Брзе имају карту од Аврама Миленковића ратног заробљеника из Маџарске, код Стевана Н. Токмаковића, 2-1, п. бр. 4.

— Александар Јовановић, тумач има фотографију од ш. рака Николе (презиме непознато) и писмо од сина Живана Јовановића из Енглеске — код Димитрија С. Васиљевића писара ложионице, станица С. О. Солун.

— Код поште заробљеничке команде имају писма и карте оваја лица:

— Никола Батишић од брата Јована Батишића из Окланда — Калифорнија.

— Милутин Трифуновић, од сестрића Велимира П. Рађаловића ратног заробљеника из Гредига — Салцбург.

— Милија Радојевић, подна-

радомир Зар ћима кар-

ту од Љубице Зар ћи из Београда — код Тоше Шварца, 3 бр. батер. п. бр. 414.

— Код Андрије М. Топаловића, 3-1, п. бр. 16 имају карте из Србије: Милан Пантелић, од Рауменке Прокића из Чачка и Мела П. Раџић од Тоше П. Раџића из Београда.

— Др. Живојин Миленковић да се јави Милану Братићу 2-3 крушевачки батаљону пешад. пук La sanos Bizerte, ради пријема вести од свога зета Николе Христића — Брус.

— Драгутин Ђекић пешад. пуковник да се јави Драгољубу В. Протићу полиц. писару обвез. I. жељезничке четве, жељезничка станица С. О. Солун.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

— Милутин Ненадић, иззвештава Чедомира Миловановића председ. општине Радобићске — у селу Грипска, срез ариљски, округ ужиначки, да је жив и здрав и моли га да извести

